

Suositus 24/2021
Ehdotus A 1885/presidiet
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Mietintö vastauksesta suositukseen 24/2021 – Pohjoismaiden turvallisuuden lisääminen kyberhyökkäysten torjumiseksi

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi vastauksen suositukseen 24/2021, joka koskee Pohjoismaiden turvallisuuden lisäämistä kyberhyökkäysten torjumiseksi, ja katsoo sen neuvoston osalta *loppuun käsitellyksi*.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että toimeenpannaan mahdollisimman monta Bjarnasonin raportissa ehdotetuista toimista, joilla voidaan lisätä pohjoismaista yhteistyötä hybridi- ja kyberuhkien torjumisessa.

Pohjoismaiden hallitusten vastaus

Pohjoismaiden hallitukset ovat panneet merkille Pohjoismaiden neuvoston sitoutumisen ja neuvoston antaman laajan tuen pohjoismaisen turvallisuuspoliittisen yhteistyön hyväksi uusien turvallisuushaasteiden kohtaamiseksi. Kysymys kielii myös ilmeisen laajasta tuesta, jota kansalaiset tuntevat Pohjoismaiden turvallisuuspoliittisen yhteistyön lisääntymistä kohtaan.

Pohjoismaat tekevät jo nyt paljon yhteistyötä hybridi- ja kyberturvallisuusasioiden parissa. Bjarnasonin raportissa ehdotetaan sekä yksittäisiä toimia että toimenpiteitä, joiden avulla yhteispohjoismaista ääntä voidaan selkeyttää kansainvälisesti yhteisten perusarvojen ja etujen pohjalta. Pohjoismaat ovat yhtä mieltä useiden raportissa esitettyjen ehdotusten seurannasta, mutta samalla halutaan varmistua siitä, ettei jo käytössä olevia hyviä yhteistyörakenteita toisteta.

Bjarnasonin raportissa esitetty ehdotus: Kehitetään yhteinen konseptuaalinen ja poliittinen ymmärrys tärkeimmistä hybridiuhista ja Pohjoismaihin kohdistuvista mahdollisista tulevista uhista, sekä erikseen että yhdessä ("*...develop a common conceptual and political understanding of the key hybrid threats and potential future threats facing them,*

both individually and collectively.” s. 16).

Ehdotuksen sisältö: Pohjoismainen puolustusyhteistyö Nordefco on esittänyt tavoitteen pohjoismaisen häiriönsietokyvyn vahvistamisesta hybridiuhkia ja lisääntyviä kyberuhkia vastaan visiossaan vuodelle 2025. Hybridi- ja kyberhyökkäysten kannalta olennaisia ovat myös vision muut tavoitteet kokonaispuolustuksen alalla tehtävän yhteistyön sekä siviili- ja sotilasyhteistyön lisäämisestä ja yhteisen tilannetietoisuuden vahvistamisesta. Vuodesta 2020 lähtien Pohjoismaat ovat käyneet keskusteluja eri hybridiskenaarioista Helsingissä sijaitsevan hybridiosaamiskeskuksen (Hybrid Centre of Excellence) tuella. Tavoitteena on järjestää Pohjoismaissa vuosittain asiaan liittyvää toimintaa.

Pohjoismaisen siviili- ja sotilasyhteistyön vahvistamiseksi kyseisten uhkien tiimoilta on luotu uusi yhteistyömuoto Haga-yhteistyön ja Nordefcon välille. Haga-Nordefcossa on esimerkiksi valittu yhdeksi painopistealueeksi CBRNE-yhteistyö (kemialliset, biologiset ja radiologiset aineet, ydinmateriaali sekä räjähteet), minkä avulla lisätään muun muassa Pohjoismaiden hybridiuhkia koskevaa ymmärrystä ja häiriönsietokykyä. Yhteistyötä kehitetään muun muassa järjestämällä yhteisiä harjoituksia.

Lisäksi siviilipuolen ns. turvallisuutta uhkaava taloudellinen toiminta on esimerkki hybridiuhasta, josta Pohjoismaat ovat yhtä mieltä. Kyse on siitä, miten ulkomaisten tahojen Pohjoismaissa tekemiä investointeja ja ostoja voidaan hyödyntää strategisesti tärkeiden tietojen, teknologian ja resurssien hankkimiseksi. Pohjoismaissa tiedetään hyvin, miten näitä uhkia käsitellään kansallisella tasolla esimerkiksi erilaisten seulontamekanismien avulla. Maat vaihtavat kokemuksia ja tietoja voidakseen ymmärtää tämänkaltaisia hybridiuhkia paremmin.

Kansainvälisesti Nato ja EU ovat tärkeimmät toimijat hybridiuhkia vastaan tehtävässä yhteistyössä. Pohjoismaat haluavat vahvistaa tämän alan yhteistyötä Naton ja EU:n kanssa sekä niiden välillä.

Ehdotus on osittain toteutunut.

Bjarnasonin raportissa esitetty ehdotus: Tuetaan aktiivista osallistumista aloitteisiin, jotka koskevat kyberasioista käytävää julkis-yksityistä vuoropuhelua (“...*governments should support active participation in initiatives, such as Nordic IT Security, Cyber Security Nordic, and Nordic Cyber Series.*” s. 19).

Ehdotuksen sisältö: Julkis-yksityinen yhteistyö on keskeistä digiturvallisuuden kannalta. Digitaalisen tilan hallinta ja vastuu kuuluvat valtion viranomaisille, yksityisille yhtiöille sekä tutkimus- ja kehitysalan toimijoille. Pohjoismaiden hallitukset pyrkivät siksi

edistämään tämänkaltaista kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaiden viranomaiset käyvätkin jo hyvää vuoropuhelua aiheesta usealla tasolla, mukaan lukien kansallisten toimijoiden (CERT-ryhmien) välinen operatiivinen yhteistyö häiriötilanteiden ennaltaehkäisystä ja käsittelystä.

Ehdotus on osittain toteutunut.

Suosituksen katsotaan toteutuneen osittain.

Puheenjohtajiston näkemykset

On myönteistä, että Pohjoismaiden hallitukset seuraavat Bjarnasonin raportin suositusten toteutumista ja että on luotu uusi Haga-yhteistyön ja Nordefcon välinen yhteistyömuoto. Samoin on myönteistä, että Pohjoismaissa on käyty keskustelua hybridiskenaariorioista ja että ”Pohjoismaissa on tavoitteena järjestää vuosittain asiaan liittyvää toimintaa”. Aiheet ovat entistä ajankohtaisempia, ja on tärkeää, että tavoitteet myös toteutuvat. Ehdotetaan, että vastaus merkitään tiedoksi ja että suositus katsotaan loppuun käsitellyksi. Samalla ehdotetaan, että Pohjoismaiden neuvosto osallistuu edelleen Pohjoismaiden hallitusten kyberturvallisuusyhteistyöhön sekä muuhun yhteiskuntaturvallisuuteen ja kokonaispuolustukseen liittyvään yhteistyöhön.

Tukholmassa 24. tammikuuta 2023

Jorodd Asphjell (A)

Annette Lind (S)

Erkki Tuomioja (sd.)

Heléne Björklund (S)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Heidi Greni (Sp)

Anders Adlercreutz (r.)

Anna Falkenberg (Sb)

Helge Orten (H)

Maria Stockhaus (M)

Lars Püß (M)

Lulu Ranne (ps.)

Kathy Lie (SV)

Veronika Honkasalo (vas.)